

Rubrika: ULICAMA MOGA GRADA

Grafiti

Lice grada

Mogu uljepšati ili nagrditi lice grada, zgroziti ili izazvati odobravanje, provocirati i prosvjetliti. Možete ih prekrečiti, zakonski zabraniti, no uvijek će se pojavljivati novi, na zadovoljstvo ili nezadovoljstvo njegovih građana. Oni odražavaju duh grada u njegovoj ukupnoj šarolikosti, ukrašavaju, nasmijavaju, zadivljuju, provociraju – u svakom slučaju, izazivaju reakciju i tako proizvode komunikaciju između grada i njegovih građana.

Oslíkani željeznički vagoni, zidovi gradskih četvrti, haustori i pročelja zgrada dio su gradskoga šarma, a ponekad i prava remek-djelca *street arta*. Na Zapadu odavno priznati kao umjetnost, grafiti su se u početku pojavili kao nekonvencionalan oblik društvenoga komentara u slici i riječima, a kao umjetnički pravac povezuju se s ranom pojavom *hip-hopa*, glazbenoga žanra.

Ulična umjetnost ili umjetnost ulice?

Najveći živi *street art* umjetnik, Englez Banksy, dao im je novu dimenziju. Ne otkrivajući svoj identitet, ovaj genijalac djeluje u svim dijelovima svijeta, od New Yorka i Londona do Bliskog istoka, gdje njegovi grafiti humanim aktivizmom upozoravaju na neku pojavu ili problem. Javnost ne zna tko je Banksy djelomice i zato što, kako sam kaže, djeluje u sivoj zoni prava, tj. njegovi grafiti osvanu na tzv. zabranjenim mjestima, što njegovo djelovanje čini još provokativnijim.

UBACITI SA STRANE: DOKUM. U KOJEM SE POJAVLJUJE S KAPULJAČOM Exit through the gift shop PRIKAZAN JE I NA ZFF-u 2010. – UBACITI ODVOJENO OD TEKSTA, I NEKOLIKO NJEGOVIH RADOVA

Govor mržnje

Na našim ulicama, nažalost, dominiraju grafiti uvredljivoga i diskriminirajućega stava, počesto upereni protiv neke manjine, nacionalne, rodne ili političke, sasvim svejedno. Mnogi ih se građani srame jer njihov se sadržaj ne može tumačiti drukčije nego kao govor mržnje. Posljednjih godina zagrebački su umjetnici u nekoliko navrata, zajedno s građanima volonterima, organizirali akciju krećenja fasada s uvredljivim napisima ili su ih maštovito preobličili u poruke ljubavi.

Kada takve tužne škrabotine jednom posve iščeznu s gradskih zidova, past će i oni zidovi koji postoje u ljudima, a zovu se predrasude.

Milena Đedović, II. r.